

Відгук-рецензія

*на освітньо-професійну програму „Міжнародні економічні відносини”
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Чернівецького національного університету імені Юрія Федъковича*

Освітньо-професійна програма „Міжнародні економічні відносини” спеціальності 292 „Міжнародні економічні відносини” галузі знань 29 „Міжнародні відносини” (далі – Програма) розроблена проектною групою кафедри міжнародної економіки Чернівецького національного університету імені Юрія Федъковича на основі Стандарту вищої освіти для спеціальності 292 „Міжнародні економічні відносини” в галузі знань 29 „Міжнародні відносини” для другого рівня вищої освіти (далі – Стандарт). На нашу думку, представлена освітня програма відповідає затвердженному МОН України Стандарту, а також сучасним тенденціям в галузі освіти та динамічним змінам в світовій економіці. Програма враховує трансформацію ролі сучасного фахівця в сфері міжнародних економічних відносин та передбачає можливість адаптації здобувача освітніх послуг до відповідних умов ринку праці.

Освітні компоненти Програми дозволяють набути відповідні компетентності та досягнути програмних результатів, які, в свою чергу, передбачені Стандартом та відповідають сучасним вимогам ринку праці. На нашу думку, вдалою є пропорція між обов’язковими та вибірковими компонентами, що характеризує освітньо-професійну програму, як сучасну та гнучку, динамічну та адаптивну. Послідовність вивчення дисциплін є логічною та передбачає поступове засвоєння навчального матеріалу, який в подальшому стане основою для отримання важливих фахових компетентностей.

До переваг освітньо-професійної програми варто віднести наявність широкого спектру економічних дисциплін, які дозволяють здобувачу отримати теоретичні знання та практичні навички у різних сферах економічних відносин на мікро-, мезо- та макрорівнях. Достатню кількість кредитів відведено вивченю іноземних мов (основної та додаткових), що є надзвичайно важливим для сучасного фахівця в сфері міжнародних економічних відносин. Вибіркова компонента пропонує широкий спектр навчальних дисциплін, які допомагають здобувачу обрати власну траєкторію професійного розвитку.

Беручи до уваги досвід освітньої діяльності та участь в підготовці здобувачів вищої освіти першого та другого рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та з метою підвищення якості набутих професійних компетенцій рекомендуємо:

- Внести зміни в мету та цілі освітньої програми, зокрема, викласти їх в такій редакції «..підготовка фахівців, зорієнтованих на... з урахуванням положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, регіональних особливостей здійснення міжнародних економічних відносин, національних інтересів України та викликів сучасного світового, зокрема європейського ринку праці»
- Зробити зміни в переліку вибіркових дисциплін та внести нові навчальні дисципліни «Міжнародні організації» та «Міжнародні інноваційні програми».

Отож, освітньо-професійна програма виконана на високому навчально-методичному рівні, сприяє отриманню теоретичних знань та практичних навичок та враховує сучасні тенденції організації навчального процесу в ЗВО України та світу. Освітньо-професійна програма „Міжнародні економічні відносини” є актуальною, має елементи унікальності та відповідає сучасним вимогам щодо освітніх програм. Реалізація даної Програми в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича дозволить забезпечити якісну підготовку бакалаврів з міжнародних економічних відносин.

Завідувач кафедри
міжнародних економічних відносин
Західноукраїнського національного
університету, д. е. н., професор

Роман ЗВАРИЧ

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
«Міжнародні економічні відносини»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

За умови зростання кількості та глибини геополітичних і геоекономічних викликів локального та глобального масштабів, стрімкого посилення взаємозалежності на всіх рівнях між Україною та світовою спільнотою, нині особливо нагальна стає потреба у забезпеченні фахівців з міжнародних економічних відносин. Саме такою є мета освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини», що реалізується кафедрою міжнародної економіки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Представлена освітньо-професійна програма виконана з урахуванням:
1) Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 357 від 04.03.2020 р.; 2) інтересів усіх зацікавлених стейкхолдерів; 3) сучасних процесів і тенденцій розвитку у сфері міжнародних економічних відносин; 4) нинішніх трансформаційних вимог в освітній галузі.

Цілісна структура, послідовна логіка програми та її всебічна наповненість відповідними компонентами спрямована на ефективну підготовку фахівців з міжнародних економічних відносин, що володіють сучасним економічним, аналітичним, креативним і критичним мисленням, котрі здатні оперативно та глибоко досліджувати міжнародне економічне середовище, гнучко і динамічно адаптуватися до поточних викликів.

Наявність блоку обов'язкових дисциплін, що охоплює широкий спектр загальноекономічних та спеціальних знань, вагомої кількості годин іноземної мови і спеціальних дисциплін, що викладаються іноземною мовою, та значної вибіркової компоненти ОПП вільного вибору є безперечною перевагою

програми. За цих умов здобувач націлений на одержання базових знань з економіки та спеціальних знань з міжнародної економіки, практичних навичок з аналізу міжнародного економічного середовища та налагодження ділових контактів, у тому числі іноземною мовою. Крім того студент отримує можливість здійснювати власний вибір та нести відповідальність в межах вибіркових компонент програми. Однак, слід було б дещо деталізувати мету програми, зокрема, з акцентом на транскордонне співробітництво, а також розширити цілі освітньо-професійної програми з «урахуванням положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, регіональних особливостей здійснення міжнародних економічних відносин». Також, на нашу думку, є пропозиція скорегувати блок вибіркових навчальних дисциплін та додати «Транскордонне співробітництво» та «Міжнародна інвестиційна діяльність».

Враховуючи вищеперечислене, є всі підстави рекомендувати освітньо-професійну програму «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» до впровадження в освітній процес у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Економіст з міжнародної торгівлі
ПП «БОБ-СТАЛЬ»

Іванців Романія Ярославівна

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Міжнародні економічні відносини»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» представлена кафедрою міжнародної економіки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та розроблена з врахуванням Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 357 від 04.03.2020 р.

Освітня програма в повній мірі враховує вимоги Стандарту, а також ті динамічні процеси та тенденції в освітній галузі та міжнародні економіці, враховуючи, що роль фахівця з міжнародних економічних відносин під час встановлення та підтримання зв'язків із закордонними партнерами важко переоцінити. Саме такі фахівці формують підґрунтя для результативного розвитку компанії на зовнішніх ринках.

Реалізація освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» дозволяє забезпечити досягнення передбачених програмних результатів навчання та набути здобувачами вищої освіти загальних та спеціальних компетентностей зі спеціальності, які необхідні для успішної діяльності міжнародника-економіста. Послідовність вивчення дисциплін, перелік та обсяг обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів дають можливість забезпечити відповідність програмних результатів навчання питаням роботодавців.

До безперечних переваг освітньо-професійної програми слід віднести охоплення дисциплінами блоку обов'язкових компонент широкого спектру знань в різних економічних сферах – від базових теоретичних знань до навиків здійснення підприємницької та управлінської діяльності, а також особливостей організації діяльності в різних типах підприємств та установ. Варто також відзначити і наявність значної вибіркової компоненти програми, які пропонуються для студентів, які можуть якісно та свідомо формувати власну траєкторію розвитку.

Виходячи з власного досвіду наукової роботи та роботи в урядових установах, з метою підвищення якості набутих професійних компетенцій рекомендуємо: 1) збільшити обсяг навчальних годин з таких професійно-орієнтованих дисциплін як «Європейські економічні комунікації» (мінімум на 30-60 год), «Міжнародна торгівля» (на 30-60 год), «Міжнародний бізнес» (на

30-60 год). Окрім того, є пропозиція до циклу вибіркових навчальних компонентів додати дисципліни «Політологія», «Міжнародні організації».

Загалом усі елементи освітньої програми виконані на високому науково-методичному рівні, враховують сучасні тенденції та передовий вітчизняних досвід організації навчального процесу, а, отже, є підстави вважати, що рецензована освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» є актуальною, відповідає сучасним вимогам до освітніх програм, а її реалізація в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича дозволить якісну підготовку бакалаврів міжнародних економічних відносин.

Кандидат економічних наук,
заступник начальника управління
двостороннього співробітництва –
начальник відділу співробітництва
з країнами Азії, Африки
та Тихоокеанського регіону
Департаменту економічного співробітництва
з ЄС та країнами світу
Міністерства економіки України

Оксана САЛЬНИК

ВІДГУК
НА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ
«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Нинішні драматичні зміни, що відбуваються на економічній та політичній мапі світу, диктують нові вимоги щодо забезпечення вишколеними фахівцями у сфері міжнародних економічних відносин. Рецензована освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини», що реалізується кафедрою міжнародної економіки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, націлена на забезпечення вітчизняних кадрових потреб у цій галузі.

Зміст освітньо-професійної програми та доповнюючих навчально-методичних документів (силабуси, посилання на методичні розробки, навчальні посібники, наукові статті, матеріали на платформі Moodle), наданих на сайті кафедри, свідчить про орієнтованість на комплексний і цілісний освітній процес з урахуванням сучасних тенденцій розвитку у сфері міжнародних економічних відносин. Важливо, що освітньо-професійна програма виконана з урахуванням Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Всі її елементи виконані на досить високому науковому та методичному рівні з урахуванням передового зарубіжного та вітчизняного досвіду викладання в університеті, сучасних вимог до якісної підготовки фахівців, інтересів усіх зацікавлених сторін і стейкхолдерів. Програма забезпечує комплексний та цільовий підходи до підготовки фахівців у сфері міжнародних економічних відносин зі знанням іноземної мови, здатних розв'язувати складні задачі та виконувати професійні обов'язки в умовах мінливого середовища та глобальних викликів.

Послідовність вивчення, перелік та обсяг обов'язкових і вибіркових дисциплін забезпечують цілісну і логічну структуру програми, націленої на охоплення широкого спектру загальноекономічних знань та професійних інструментів і навичок у сфері міжнародних економічних відносин. Серед головних переваг освітньо-професійної програми слід відзначити:

- наявність широкого переліку вибіркових дисциплін, що забезпечує здобувачів додатковими можливостями міждисциплінарного розвитку, отримання знань і навичок у різних напрямках;

- спрямованість на формування аналітичного і критичного мислення, генерування нових ідей, що передбачає проведення студентами власних досліджень, зокрема під час виконання міждисциплінарних курсових робіт, проходження навчальної та виробничої практик, виконання та захисту кваліфікаційної роботи;

- наявність вагомої кількості годин іноземної мови і спеціальних дисциплін, що викладаються іноземною мовою.

Однак, поряд із цим доцільно було б:

1) перенести навчальну дисципліну «Гроші і кредит» із блоку обов'язкових до вибіркових навчальних дисциплін;

2) розширити перелік вибіркових дисциплін такими як «Країнознавство», «Світова економіка», «Економіка зарубіжних країн»; «Демократія: від теорії до практики», «Міжнародний туризм»;

3) збільшити кількість годин на вивчення таких дисциплін як «Міжнародний економічний аналіз», «Друга іноземна мова».

З урахуванням вищезазначеного вважаю, що освітньо-професійну програму «Міжнародні економічні відносини» беззаперечно можна рекомендувати для підготовки фахівців за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Здобувач первого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності «Міжнародні економічні відносини»
четвертого року навчання

Синжерян Аліна Аленівна

